

Jaksa Tibor százados
Englert István hka. főiskolai tanársegéd

FIATAL REPÜLŐGÉPVEZETŐ HAJÓZÓ ÁLLOMÁNY
ANTROPOMETRIAI-ELETTANI
ES KONDICIONÁLIS ÁLLAPOTÁNAK VIZSGÁLATA

A hazai repülőgép- és helikoptervezető képzés eddig szovjet vadászgépekre, szovjet metodika alapján folyt. A tervezett típusváltóztatás és az esetleges itthon történetű képzés lehetősége hívta fel figyelmünket arra, hogy ezzel a témával foglalkozzunk. A vezető nyugati hadseregek kiképzési rendszerét tanulmányozva rájöttünk arra, hogy a szokásos struktúrában már nem lehet gondolkodni. (Pl.: eddig azt tartottuk, hogy jelentős állóképességi munkával a szükséges fizikai állapot garantálható. Az amerikai hadsereg pilótáinál ezzel szemben az optimális keringési-légzési szint mellett az erő fejlesztését kezelik kiemelten. A vázizomzat mellett a zsigerek tartóízzeit, bőnyéit teszik alkalmassá a nagyfokú igénybevételek elvégzésére. Ezen túlmenően a vesztibuláris rendszer alkalmazkodását tartják még rendkívül fontosnak, amelyet megfelelő tréninggel fejleszteni lehet).

Főiskolánkon, a közelmúltban a Szovjetunióban, valamint a Cseh és Szlovák Köztársaságban végzett pilóták egyéves utóképzésére került sor. Ezt az időt használtuk fel arra, hogy egy 25 paraméteres mérésen keresztül megbízható képet kapjunk frissen végzett vadászpilótáinkról.

I. A KÍSÉRLET FŐ CÉLJA

- A fiatal vadászpilótáink képességszint vizsgálata az általunk választott paraméterek segítségével.
- A ROVKI klinikai jellegű, komplex egészségügyi vizsgálatának a fizikai képességekben megjelenő szintjének

regisztrálása.

- A kísérleti és kontrolcsoport adatainak összehasonlítása.

II. VÁRHATÓ KÖVETKEZTETÉSEK

- A fizikai képességeken belül a kondicionálisak nem mutatnak jelentős eltérést az "átlagemberek" értékeihez képest.
- A koordinációs és pszichomotoros képességek területén az átlagnál jobb eredményeket produkálnak.
- A testnevelés eszközeivel ezek a képességek szinten tarthatók és fejleszthetők. Ezek az alábbiak:

- + szenzomotorikus koordináció;
- + egyensúlyérzék;
- + vestibuláris rendszer alkalmazkodó képessége;
- + pszichomotoros funkciók;
- + reakciógyorsaság;
- + döntési képesség.

III. VIZSGALATI MÓDSZEREK ISMERTETÉSE

Vizsgálati személyek:

Kontrolcsoport: - heti 2 óra testnevelés (N = 12 fő)

Kísérleti csoport: - heti 2 óra testnevelésen kívül szabad időben végzett külön edzésprogram. Lásd 1-2. sz.melléklet (N = 15 fő)

A vizsgálat időtartama: egy év, két adatfelvétellel.

Adatok felvétele: 1. adatfelvétel - 1990. október 15-30.

A mérési módszerek hibalehetőségének kiküszöbölése

- feladatok és a felmérések végrehajtásánál azonos körülményeket biztosítottunk;
- napszak, időjárás, pálya és az eszközök állapota minden felméréskor azonosak voltak;
- a felmért állományról egy kérdőív felhasználásával szereztünk kiindulási adatokat;
- a csoportokat azonos módon motiváltuk.

IV. MÉRÉSI ELJÁRÁSOK

MÉRÉSI JELLEMZŐ	JELÖLÉS	MÉRÉSI PONT
1. Testtömeg	TT	dkg
2. Testmagasság	TM	0,5 cm
3. Haskerület	HK	0,5 cm
4. Mellkerület maximális belégzéskor	MKbe	0,5 cm
5. Mellkerület maximális kilégzéskor	MKki	0,5 cm
6. Mellkerület nyugalmi	MKny	0,5 cm
7. Alappulzus	Ap	db/p.
8. Terhelés utáni pulzus	Tp	db/p.
9. Jobbkéz szorítóerő	Jke	N
10. Balkéz szorítóerő	Bke	N
11. Systolés vérnyomás nyugalmi	NYsys	Hgmm
12. Diastole vérnyomás nyugalmi	NYdiast	Hgmm
13. Systolés vérnyomás terh.	Tsys	Hgmm
14. Diastole vérnyomás terh.	Tdiast	Hgmm
15. Korlátlan karhajlítás-nyújtás	KH	db
16. Flüggeszkedés 5 m-es kötélén	F	0,01 mp.
17. Nyújtón húzódkodás	NYH	db
18. Egyszerű reakcióidő	RI	msec.

19. Diszjunktív reakcióidő	DRI	msec.
20. Helyből távolugrás	HT	0,01 m
21. Cooper-teszt	C-t	m
22. 15x20 m folyamatos futás	GYA	0,01 mp.
23. Vitálkapacitás	VK	l
24. Tájékozódási képesség	TK	sec.
25. Figyelem-vizsgálat	FV	sec

V. ADATFELDOLGOZÁS MATEMATIKAI-STATISZTIKAI MÓDSZEREI

A. / Módszerek megnevezése:

- mért adatok átlagszámítása (\bar{x});
- az egyes mérések közötti %-os eltérés ($x-y$);
- egymintás "t" próba (t);
- korreláció számítás (r);
- szórás (s);
- átlag szórása (s_x);
- variációs együttható (v);
- megbízhatóság intervallum, szignifikancia számítás.

B. / Az alapadatok felvételénél az ültözés és a mérési eljárások:

1. / TT - a mérleget a mérés előtt ellenőrizni kell!
- Ültözés: fűrdőnadrág.
2. / TM - a mérésnél követeljük meg az egyenes testtartást, sarkak a talajon. A magasságmérő vízszintes lapját felülről a fejtetőre kell csúsztatni, majd leolvasni az értéket.
- Ültözés: fűrdőnadrág.
3. / HK - a mérést mérőszalaggal végezzük, az értéket a köldök magasságában kell leolvasni.
- Ültözés: sportnadrág.

4. / MKbe - a két mellbimbó és a lapockák magasságában mérjük vásznon mérőszalaggal.
- Öltözet: sportnadrág.
5. / MKki - lásd a 4. pont!
6. / MKny - lásd a 4. pont!
7. / AP - a mérésben résztvevők a mérés előtt legalább egy órával erős fizikai terhelést ne végezzenek. A mérést egy percen keresztül nyugalmi helyzetben a bal csuklón végezzük.
- Öltözet: sportnadrág.
8. / VNY - a vérnyomás mérését fekvő helyzetben, bal felkaron és három mérőponton végezzük.
- Öltözet: sportnadrág.
9. / VK - Eutest spirométeren mérjük.
10. / KK - kiindulól helyzet a korlát végén mellső haránttámaszban. Karhajlítással ereszkedés a lehető legmélyebb hajlított támaszba, majd pillanatnyi megállás után nyújtás kiindulól helyzetbe.
- Öltözet: sportöltözet.
11. / F - kiindulól helyzet: állól helyzetben fogás a kötél en a lehető legmagasabb ponton. "Fől!" vezényszóra függeszkedés az 5 m-es magasságban elhelyezett jelig. A jelet tetszőleges kézzel érinteni kell.
- Öltözet: sportöltözet.
12. / NYH - kiindulól helyzet: lefüggés, alsófogás. Pillanatnyi nyugalmi helyzetből indított húzózkodást kell végrehajtani úgy, hogy az áll felülről érintse a

nyújtóvasat. A test vagy láb lendítése nem megengedett, kiindulóhelyzetben a könyököknek nyújtva kell lenni.

- Öltözet: sportöltözet.

13./ HT - az elugróvonal mögött vállszéles terpeszben hajlított állásból páros lábról kell elrugaszkodni. A karok előre lendítése megengedett. A távolság mérése az elugróvonalhoz közelebb eső nyomtól az elugróvonalig történjen. 3 kísérlet közül a legjobb eredményt kell figyelembe venni.

- Öltözet: sportöltözet.

14./ C-t - végrehajtása az atlétikai szabályok szerint történik.

- Öltözet: sportöltözet.

15./ GYA - 15x20 m-es futás, 20 méterenként 180 fokos irányváltással.

- Öltözet: sportöltözet.

16./ RI - műszeres vizsgálat. A módszert a BME-től kaptuk.

DRI - tanszékünk által összeállított kísérlet. Feladat: betűk vagy számok párosításakor egy megadott bilentyűt kell minél rövidebb idő alatt lenyomni.

17./ TK - a rajttól 15 m-re a medence aljára elhelyezett céltárgyat kell megérinteni úgy, hogy a rajttól a távolságot víz alatt úszva kell megtenni.

- Öltözet: úszónadrág.

18./ FV - a kísérleti személyeknek (ksz) meghatározott hangingerekhez megadott feladatokat kell végrehajtani. Az 50 cm magasban lévő rajtkövön, folyamatos szökdelésből kell vízbeugrást végrehajtani úgy, hogy a talp kb. 30 cm-nél magasabbra ne ke-

rüljön a szögdelések közben.

a./ sipjelre: talpasugrás előre 360 fokos fordulattal balra;

b./ tapsra: talpasugrás előre 360 fokos fordulattal jobbra;

c./ "Rajt" vezényszóra: fejesugrás előre.

A jel elhangzása és a víz érintése közötti időt mértük kézi méréssel.

VI. AZ EREDMÉNYEK ELEMZÉSE ÉS ÉRTEKELÉSE

Az adatokat az előző fejezetekben ismertetett statisztikai módszerekkel dolgoztuk fel. Az 1.sz. táblázat tartalmazza a mért jellemzők átlagait, standard szórását és relatív szórását. A három statisztikai próba jól tükrözi a két csoport közötti különbséget, és a százalékos eltérést is.

A kísérleti és kontrolcsoport alapadatai azt mutatják, hogy a kísérleti csoportnál az erő jellegű indulószint magasabb volt. A Cooper-tesztnél és az élettani adatoknál nem találtunk számottevő eltérést, a pszichológiai vizsgálatoknál viszont a kontrolcsoport indulószintje volt a magasabb.

A kísérleti csoport önmagához képest szinte minden paraméterben jelentősen javult. Testtömege csökkent, élettani értékeik javultak, állóképességi szintjük növekedett, a legnagyobb fejlődést az erőjellegű adatoknál tapasztaltuk. Amennyiben a szórások %-os varianciáját is megvizsgáljuk, akkor még plasztikusabban érzékelhető az egyének adatainak megoszlása.

Nagy eltéréseket találtunk a diastolés vérnyomásnál.

alappulzusnál, a kéz dinamikus erejénél, korlátlan karhajlítás-nyújtásnál, nyújtón húzódkodásnál, valamint a függeszkesedésnél (41 %, 55 %). Nagyon magas volt a függeszkesedni nem tudók száma. Ugyanígy nagy volt a pszichikus paraméterek szórása is. Ezek az eltérések mind a kísérleti mind a kontrollcsoportnál tapasztalhatók.

A két csoport közötti fejlődési szignifikancia szinteket két mintás "t" próbával, a csoporton belüli változások törvényszerűségeit egymintás "t" próbával elemeztük.

Az önkontrollos módszeren keresztül vizsgáljuk a csoportok közötti átlagok változását, már akkor kitűnik, hogy a plusz munkát végzők jobban fejlődtek, mint a hagyományos testnevelési képzésben részesülők. (Pl.: Az entropometriai adatoknál és az erőjellegű adatoknál szinte azonos volt a fejlődés, az állóképességnél, a vitálkapacitásnál, a reakcióidőnél és a diszjunktiv reakcióidőnél a kísérleti csoport fejlődése nagyobb volt, mint a kontrollcsoporté.)

A gyorsasági állóképességnél nem tapasztaltunk számottevő fejlődést, sőt egyénekenkénti lebontásban vizsgálva a kísérleti személyeket, visszaesést is regisztrálhattunk.

VII. AZ ADATOK "t" PRÓBAS ELEMZÉSE

(2. számú táblázat)

A táblázat egyik része tartalmazza az adatok egy mintás "t"-próba statisztikai elemzését (önkontrollos módszerrel), a táblázat másik része a kísérleti és kontrollcsoport két mintás "t"-próba vizsgálatát.

Az önkontrollos módszerrel arra voltunk kíváncsiak, hogy a csoportoknál bekövetkezett változások mértéke törvényszerű volt-e. Erős szignifikáns kapcsolat egy paraméternél, a figyelem vizsgálatnál találtunk. Ebből arra következtetünk,

hogy a második adatfelvételkor már egy ismert műveletet mérünk, hisz tanórákon is élvezettel gyakorolták a csoportok.

Sok paraméternél tendencia jellegű kapcsolatot fedeztünk fel, ezek szintén említésre méltóak.

A kísérleti csoportnál az erőjellegű adatok önmagukhoz mérten szignifikánsan fejlődtek, ugyanez a kontrollcsoportról már nem mondható el. A 15x20 m-es futásnál a kontrollcsoport szignifikáns fejlődést mutatott. A kísérleti csoportnál annak ellenére, hogy nagyobb százalékban állóképességi munkát végeztek az erőjellegű adatok önmagukhoz képest jobban fejlődtek. Ez annak tudható be, hogy a fizikai képességek életkorának megfelelő szintje (24 év) az átlagnál alacsonyabb. Pl.: a Cooper-teszt átlageredménye 2438,5 m. Ezt támasztja alá a RÖVKI terheléses vizsgálata is, ahol a kerékpár ergometriás terhelési protokollt nem lehetett végrehajtani, mert az állomány 50 %-ánál a 150-es pulzusérték mellett abba kellett hagyni a terhelést. Erre a tényre mindkét csoport átlagon aluli edzettségi szintje ad magyarázatot.

Már az állóképességi munka is bizonyos mértékű fejlődést eredményezett a képességek egymásra gyakorolt hatásának függvényében.

A két adatfelvétel között eltelt időszakban szinte minden paraméter szignifikánsan változott. A korreláció egytizedes és kétszázados szintek között oszlik meg.

A képzés csoportokra gyakorolt hatását két mintás "t"-próbával vizsgáltuk. Az egy mintás "t"-próba korrelációs vizsgálata után már előre sejtettük, hogy a két csoport eredményeinek hatása között nehéz lesz törvényszerűségeket találni.

Ha az egy mintás "t"-próba korrelációs szintjeit vizs-

gáljuk, akkor majdnem minden paraméternél szignifikáns fejlődés tapasztalható. Az alacsony kapcsolati szintek ellenére is kimondható, hogy a kísérleti csoport önmagához képest is és a kontrollcsoportéhoz képest is fejlődött a plusz munka következtében.

Igen erős szignifikáns fejlődést találtunk a korláton, a nyújtón, 15x20 m-es futásnál és a vitálkapacitásnál. Tehát szintén az erőjellegű adatok fejlődése mutatható ki. A vitálkapacitás szignifikáns növekedése az állóképességi munka eredményének tudható be. Ezzel ellentétben a Cooper futás eredményei minimálisan fejlődtek. Olyan alacsony volt az edzettségi szintjük, hogy mindennemű fizikai munka a képességek komplex fejlődésében mutatkozott meg. A testtömeg és a haskerület csökkenésében tendencia jellegű kapcsolat mutatható ki a kontrollcsoport eredményeihez képest.

A két mintás "t"-próbával igazolódott az, hogy már kis-mértékű testgyakorlás is jelentős hatást fejthet ki a képességekre az által, hogy egy konkrét, célirányos képességfejlesztés a többi képességfajtára együttesen és arányosan fejti ki hatását.

VIII. ÖSSZEFOGLALÁS

1./ A fizikai paramétereket tekintve az általunk vizsgált két csoport az átlagot megközelítő, vagy az alatti szinteket produkált.

2./ Az élettani és pszichomotoros paraméterek az átlagnál jobbak mindkét csoportnál.

3./ A tematikában meghatározott mozgásanyag önmagában is kivált némi eredményjavulást, azonban a kívánt hatást csak rendszeres edzőmunka hozhatja meg.

4./ Az alacsony kondicionáltsági szint miatt nem kaptunk megnyugtató magyarázatot arra, hogy az általunk összeállított mozgásanyag mely képességfajta fejlődésére gyakorolt hatást. Ez további kutatásaink tárgya lesz.

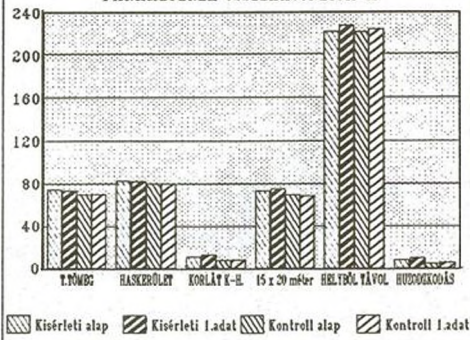
5./ Aggodalommal tölt el bennünket, hogy a frissen végzett hajzóink edzettségi állapota átlagon aluli. Az új géptípusokon való repüléshez ezen javítani kell.

6./ A ROVKI vizsgálatai is azt bizonyítják, hogy az újonnan végzett pilóták kondicionális állapota gyengébb a már jóval idősebb, de aktív hajzó állományénál.

7./ Amennyiben főiskolánkon vadászpilóták képzésére kerül sor, akkor nagyon meg kell fontolnunk a tematikába beépítendő mozgásanyag összetételét. Tanszékünk e képzés színvonalas végrehajtására felkészült, ennek tárgyi, anyagi feltételei adottak.

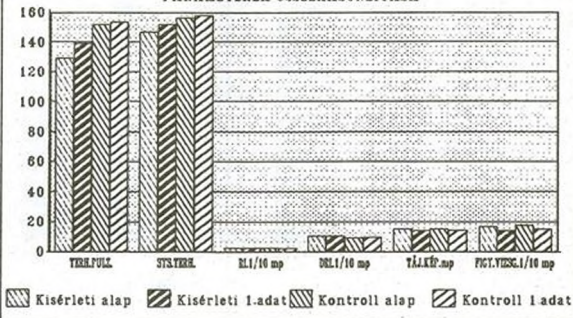
Hajózók adatai 1.

PARAMÉTEREK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

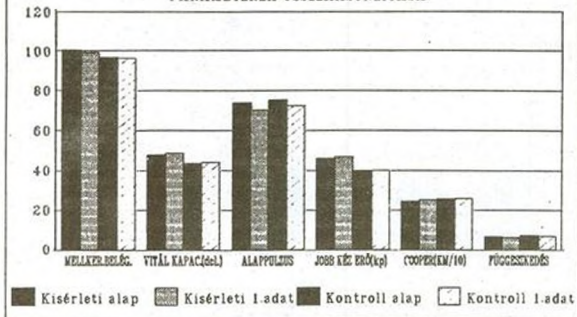
Hajózók adatai 2.

PARAMÉTEREK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

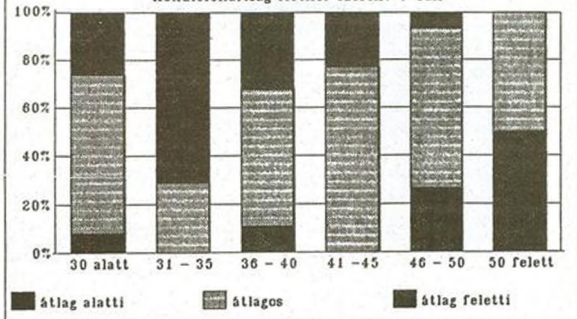
Hajózók adatai 3.

PARAMÉTEREK ÖSSZEHOSONLÍTÁSA

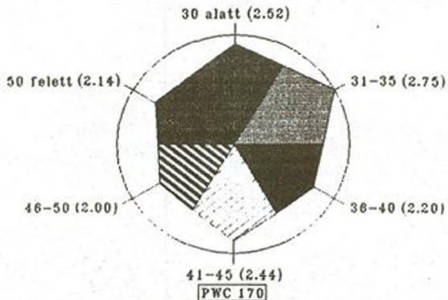
Hajózók adatai 4.

Kondicionáltság életkor szerint %-ban

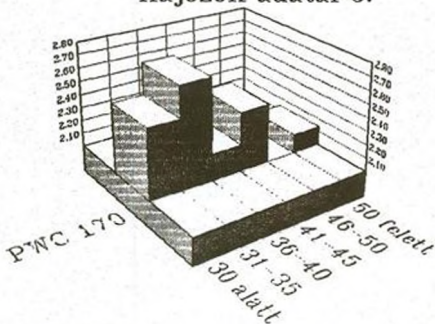

Hajózók adatai 5.

PWC 170 (TT/KG) életkor szerinti átlagai

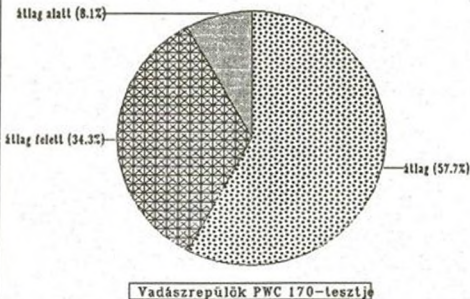
Hajózók adatai 5.

PWC 170 (TT/KG) életkor szerinti átlagai

Hajózók adatai 6.

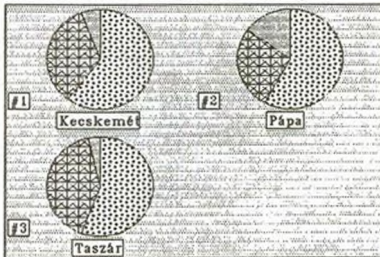
Kondicionáltság %-ban Átlag = 2.47 W/kg

Hajózók adatai 7.

Kondicionáltság helyőrségei szerint (%-ban)

	1	2	3
Átlag felett	60	58	55%
Átlag	34	27	41%
Átlag alatt	6	15	4%

Átlag

Átlag felett

Átlag alatt

CSOPORTOK		*Kísérleti csoport *					
STATISZTIKA pr. *	átlag *		STD *		Sx% *		
PARAMÉTEREK	alapad.	1. felv.	alapad.	1. felv.	alapad.	1. felv.	
Testtömeg	74.24	73.58	4.57	4.70	6.18	6.66	
Testmagasság	177.77	177.73	3.14	3.14	1.77	1.77	
Haskerület	83.00	82.15	3.64	3.79	4.38	1.50	
Mellker.nyug.	90.92	90.15	4.50	4.40	4.95	4.88	
Mellker.belég.	100.46	99.08	3.99	4.21	3.97	4.25	
Mellker.kilég.	90.08	89.23	4.21	4.74	4.68	5.31	
Alappulzus	73.62	70.15	9.48	6.49	12.88	9.25	
Terheléses pulz	129.62	138.85	15.09	12.53	11.64	9.20	
J.kéz szor.erő	451.26	454.28	69.79	74.15	15.47	16.32	
B.kéz szor.erő	410.55	412.02	68.67	74.61	16.73	18.11	
SYS.ny.	127.69	125.38	7.95	9.29	6.22	7.41	
Diaet.ny.	74.46	75.77	7.77	8.28	10.44	10.53	
SYS.ter.	146.15	151.54	8.58	12.77	5.87	8.43	
Diaet.ter.	75.77	74.23	5.83	7.56	7.70	10.18	
Korlát k-ny	10.92	13.62	4.81	5.98	44.05	43.93	
Nyújtón huz.	8.31	10.08	2.46	2.89	29.63	28.73	
Reakció idő	266.92	242.46	59.79	37.92	22.24	15.64	
Disz.j.Rl.	1021.85	1021.62	122.56	192.63	11.59	18.80	
Cooper-t	2438.50	2523.00	146.63	132.46	5.81	5.25	
Gyors.allókép.	73.54	74.77	3.03	9.42	4.12	12.60	
Függészkedés	6.62	6.25	2.75	2.52	41.46	40.24	
Helyből távolug	221.15	226.85	21.35	21.68	9.88	9.56	
Vital kap.	4.78	4.89	0.49	0.55	10.30	11.15	
Tájékoz.kép.	15.18	14.15	1.50	1.45	5.91	10.22	
Figyelem vizs.	1.66	1.42	0.46	0.44	27.89	30.92	
CSOPORTOK		*Kontrolli csoport *					
STATISZTIKA pr.	átlag *		STD *		Sx% *		
Testtömeg	69.92	70.08	6.93	7.15	10.07	10.20	
Testmagasság	176.17	176.13	5.23	5.24	2.97	2.97	
Haskerület	79.92	80.08	3.93	4.65	4.91	5.80	
Mellker.nyug.	89.33	89.34	5.63	5.08	6.30	5.68	
Mellker.belég.	96.42	96.15	5.87	5.78	6.08	6.00	
Mellker.kilég.	87.58	87.95	4.84	4.66	5.52	5.31	
Alappulzus	75.00	72.33	9.25	5.34	12.33	7.33	
Terheléses pulz	151.67	152.83	25.95	17.99	17.11	11.77	
J.kéz szor.erő	378.50	384.22	75.46	70.49	19.92	18.35	
B.kéz szor.erő	376.87	362.97	69.30	64.33	18.39	17.72	
SYS.ny.	128.42	122.50	6.16	7.50	4.79	6.12	
Diaet.ny.	76.17	75.83	5.70	7.31	7.48	9.64	
SYS.ter.	155.83	157.50	15.12	15.61	9.70	9.91	
Diaet.ter.	75.83	75.42	6.07	6.03	8.00	10.64	
Korlát k-ny	7.83	8.33	3.36	3.47	42.92	41.67	
Nyújtón huz.	5.33	5.83	2.62	2.67	45.21	45.80	
Reakció idő	246.92	228.58	33.50	35.50	13.57	15.53	
Disz.j.Rl.	916.83	975.12	257.72	211.70	26.11	21.71	
Cooper-t	2550.00	2583.40	226.38	264.05	9.88	10.22	
Gyors.allókép.	69.50	68.08	4.27	4.13	6.15	6.07	
Függészkedés	7.19	6.95	3.98	3.75	55.30	53.89	
Helyből távolug	220.08	223.58	11.62	13.12	5.26	5.87	
Vital kap.	4.36	4.39	0.59	0.68	13.52	15.51	
Tájékoz.kép.	15.23	14.29	1.62	1.23	10.63	8.60	
Figyelem vizs.	1.76	1.53	0.44	0.42	25.28	27.47	

T PRÓBA TÁBLAZAT*	EGY MINTAS t-PRÓBA				*KÉT MINTAS t-PRÓBA*			
STATISZTIKA pr. *	KORRELÁCIÓ		* SZIGNIFIKANCIA		*KORRELAC. SZIGNIF.*			
PARAMÉTEREK	*kísérleti kontroll*		*kísérleti kontroll*		*kísérleti kontroll*			
Testtömeg	* 1.26	1.13	*P 0.2	P 0.2	* 1.53	P 0.1	*	*
Testmagasság	* 0.27	0.30	*P 0.4	P 0.4	* 0.97	P 0.4	*	*
Haskerület	* 1.57	1.21	*P 0.1	P 0.1	* 1.32	P 0.1	*	*
Mellker.nyug.	* 1.21	0.31	*P 0.2	P 0.4	* 0.52	P 0.4	*	*
Mellker.beleég.	* 1.41	2.24	*P 0.2	P 0.02	* 1.49	P 0.2	*	*
Mellker.kiléq.	* 1.91	0.89	*P 0.1	P 0.4	* 1.12	F 0.2	*	*
Alaapuzus	* 1.07	1.30	*P 0.3	P 0.2	* 1.19	P 0.2	*	*
Terheléses pulz.*	0.95	0.70	*P 0.4	P 0.4	* 2.28	F 0.02	*	*
J.kéz szor.ers	* 0.82	0.62	*P 0.4	P 0.4	* 2.35	F 0.02	*	*
B.kéz szor.ers	* 1.00	0.81	*P 0.3	P 0.3	* 1.63	F 0.2	*	*
SYS.ny.	* 1.28	1.54	*P 0.2	P 0.1	* 0.86	P 0.4	*	*
Diast.ny.	* 0.28	1.19	*P 0.4	P 0.2	* 0.02	F 0.00	*	*
SYS.ter.	* 1.24	0.78	*P 0.2	P 0.3	* 1.07	F 0.3	*	*
Diast.ter.	* 1.84	1.43	*P 0.1	P 0.1	* 0.41	F 0.4	*	*
Korlát k-ny	* 1.40	0.89	*P 0.3	P 0.3	* 2.67	P 0.02	*	*
Nyújtón huz.	* 1.07	0.65	*P 0.3	P 0.3	* 3.40	F 0.01	*	*
Reakció idő	* 1.41	1.26	*P 0.2	P 0.2	* 1.00	F 0.3	*	*
Diszj.Rl.	* 1.30	0.95	*P 0.2	P 0.3	* 0.61	F 0.4	*	*
Cooper-t	* 1.94	1.09	*P 0.1	P 0.2	* 0.72	P 0.4	*	*
Gyors.állókép.	* 0.49	1.52	*P 0.4	P 0.02	* 2.41	P 0.02	*	*
Függeszkedés	* 1.18	0.63	*P 0.1	P 0.3	* 0.52	P 0.4	*	*
Helyből távolug.*	1.40	0.83	*P 0.2	P 0.2	* 0.57	F 0.3	*	*
Vital kap.	* 1.60	1.95	*P 0.1	P 0.1	* 2.01	F 0.02	*	*
Tájékoz.kép.	* 1.88	1.54	*P 0.1	P 0.1	* 0.27	F 0.00	*	*
Figyelen vizs.	* 2.59	1.84	*P 0.02	P 0.1	* 0.68	P 0.4	*	*

A TANSZÉKI TUD.KUTATÁSBAN RÉSZTVEVŐ 29071.
CSOPORT MOZGÁSANYAGA

HÓNAP	NAP	IDŐPONT	TÁRGYA	HELYE
február	4.	2.óra	atlétika	atl.pálya
		3.óra	kosárlabda	tornaterem
	6.	6.óra	úszás	uszoda
		7.	3.óra	atlétika
	8.	3.óra	kosárlabda	tornaterem
		12.	1.óra	kosárlabda
	13.	2.óra	úszás	uszoda
		5.óra	atlétika	atl.pálya
	14.	6.óra	kosárlabda	tornaterem
		7.óra	úszás	uszoda
	18.	3.óra	atlétika	atl.pálya
		20.	7.óra	kosárlabda
	21.	7.óra	úszás	uszoda
		25.	3.óra	kosárlabda
27.	5.óra	atlétika	atl.pálya	
	6.óra	kosárlabda	tornaterem	
28.	7.óra	úszás	uszoda	
	március 5.	7.óra	úszás	uszoda
7.		1.óra	kosárlabda	tornaterem
	11.	2.óra	atlétika	atl.pálya
14.		7.óra	atlétika	atl.pálya
	14.	1.óra	atlétika	atl.pálya
19.		2.óra	úszás	uszoda
	7.óra	atlétika	atl.pálya	

20.	1. óra	kosárlabda	tornaterem
	2. óra	atlétika	atl.pálya
25.	7. óra	atlétika	atl.pálya

Mezőtervezés: A 7. óra szabad időben végrehajtott testnevelési foglalkozás, időtartama: 13.00 - 14.00.

Április 02-től 26-ig (4 hét) önedzés formájában kérjük az alábbi edzéseket végrehajtani heti két alkalommal. Törekedjenek az órai intenzitásnak megfelelően végezni a gyakorlatokat (esetenként alkalmazzanak önműlő pulzsmérést is, határértéke: 160/perc).

Ez az önműlő munka próbára teszi akaratunkat, ragyogó önműlőlt ad és ezt a későbbi saját edzőmunkájukban felhasználhatják.

2. számú melléklet

VEGREHAJTANDÓ MOZGASANYAG

ATLÉTIKA: - hetente egyszer, saját időbeosztással.

- 1 - 20 perc egyenletes iramú futás, általános hatású gimnasztika.
- 2 - 6 perces könnyű futás + 6x2 perc (2 perc erős, 2 perc könnyű) futás + 6 perc levezető futás.
Összesen: 24 perc.
- 3 - 20 perc egyenletes iramú futás, általános hatású gimnasztika.
- 4 - 6 perces könnyű futás + 6x2 perc (2 perc erős, 2 perc könnyű) futás + 6 perc levezető futás.
Összesen: 30 perc.

USZÁS: - keddi vagy csütörtöki napokon 13.00 - 15.30-ig

- 1 - 10 perces "száraz" bemelegítés után 30 perc folyamatos uszás.
- 2 - 10 perces "száraz" bemelegítés után 12x100 m uszás 10 mp-es pihenőkkel (6x100 gyors, 6x100 mell felváltva).
- 3 - 1000 m fartlek uszás 1 hossz erős, 2 hossz könnyű tempóban (30 hossz).
- 4 - 10 perces "száraz" bemelegítés után 30 perc folyamatos uszás közepes tempóban.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. / Gerald F. Fletcher: Circulation (1990: 81: 396-398)
Terheléses vizsgálatok standardja.
2. / Frenkl Robert: Sportorvostan. Sport Bp. 1984.
3. / Jaksza Tibor: A fáradás hatása a szenzomotoros koordinációra és az erőre.
TE. könyvtár Bp. 1987.
4. / Jaksza Tibor: Szomatodiagnosztika az iskolai testnevelésben, BME Bp. 1992.
5. / Zaicorckij, AV.: Sportképességek prognosztizálása.
Fiziceszkaja kultüre V. Skolja TFKI
Szakfordítás 1974/4. szám.
6. / Csinádi-Szakasits-Domoszlói: Adatok a testgyakorlatok mozgásélettani tanulmányozásához (kézirat)
TE. Könyvtár 1971.
7. / Frenkl Róbert: Sportélettan 163-172. old. Sport
Bp. 1983.
8. / Nádori L.: Az edzés elmélete és módszertana
400-500. o. Sport. Bp. 1981.
9. / Nádori L.: Az elfáradás sajátosságai terheléseknél.
Ergonómia 3. sz. 1969.
10. / Nádori L.: Adalékok a mozgáskoordináció kialakításának elméleti megalapozásához.
Bp. TF Közlemények 1972/4. 107-122. old.

11. / Nádori L.: A mozgáskoordináció információs forrásai
Bp. TF Közlemények, 72/II-III. 53-63.o.
12. / Nagy Gy.-Bathori-Makszim: Mérési és számítási módszerek
a testnevelésben.
TK. Bp. 1986.
13. / Nagy Gy.: Mérési és számítási módszerek a sportban.
(kézirat)
TK. Bp. 1983.
14. / Köhler H.-Wurster H.: Az állóképesség fejlesztése a
sportoktatásban (válogatott cikkek a világ
sportszakirodalmából 1980) 67-82.o.
15. / Nádori L.: A kondicionális képességek összefüggése
(Testnevelés és sporttudomány 1980/3.sz.)
Sport, Bp.
16. / Courd D.-Martin VP.: Memorix.
MEDICINA Bp. 1991.
17. / Galla Emil: Repülőorvostan.
Zrínyi Kiadó, Bp. 1956.